

همگرایی قومی و مذهبی و نقش آن در نظم و امنیت شرق کشور با تاکید بر خراسان جنوبی

حسین رحیمی^{۱*}، حسین فرزانه پور

۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد

rahimihossein68@yahoo.com

۲- استادیار گروه علوم سیاسی، دانشگاه بیرجند

چکیده

پس از پیروزی انقلاب اسلامی و مطرح شدن امت واحده اسلامی، و متعاقب آن به خطر افتادن منافع استعمارگران (خصوصاً آمریکا)، شاهد به کارگیری هر نوع وسیله و ابزاری (سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، حمایت از تروریست ها) برای نابودی این انقلاب توسط ابرقدرت ها هستیم. در این راستا به دلیل تنوع قومی و مذهبی جمهوری اسلامی ایران، اختلاف انداختن بین قومیت ها و مذاهب یکی از استراتژیهای اصلی ابرقدرت ها و در نتیجه تحت الشعاع قرار دادن نظم و امنیت در کشور و بویژه استانهای مرزی بوده است. در این بین با حضور آمریکا در افغانستان بعد از ۱۱ سپتامبر و رویکرد خصمانه آن کشور در قبال امنیت ملی و منطقه ای جمهوری اسلامی، همگرایی قومی و مذهبی در خراسان جنوبی از اهمیت زیادی برخوردار بوده و می تواند به عنوان یک اقدام پیشگیرانه جهت تامین امنیت در شرق کشور مطرح باشد با تحقق این همگرایی ضریب امنیتی منطقه شرق کشور و بویژه استان خراسان جنوبی افزایش می یابد. این مقاله بر آن است تا نقش همگرایی قومی و مذهبی را در کاهش یا افزایش امنیت در استان خراسان جنوبی مورد بررسی قرار دهد و در نهایت به این سوال اساسی که راههای تحقق همگرایی قومی و مذهبی در این منطقه چیست پاسخ دهد. می توان گفت عملکرد مناسب دولت مرکزی و ادارات اجرایی استان خراسان جنوبی با قومیت ها و مذاهب این استان و گفتگو و برقراری رابطه دوستانه مسئولین نظام با روشنفکران آنها و عملی کردن اصل برادری توسط مردم، راه حلی است برای همگرایی و جلوگیری از تفرقه و در نتیجه برقراری نظم و امنیت.

واژه های کلیدی: تروریست، همگرایی، نظم و امنیت، تفرقه

مقدمه:

تکثر قومی - فرقه ای از شاخصه های بافت جمعیتی ایران است و دشمنان نظام اسلامی، با آگاهی از این ویژگی و بهره برداری هدفمند از ابزارهای جنگ روانی، همسو با گسترش تهدیدهای برون مرزی، برنامه ریزی می کنند تا ناسیونالیسم قومی و حمایت مادی - معنوی خزننده از جریان های افراطی و هابیت و سلفی گری را نیز در جهت گسترش اختلاف میان شیعیان و سنی های داخلی و منطقه ای افزایش دهند که در صورت عدم تبیین یک راهکار یا راهبرد مناسب، می تواند وحدت، همبستگی و انسجام ملی را با چالش روبرو کند که در صورت تحقق می تواند، تهدیدهای نوینی را علیه امنیت ملی ایران به وجود آورد. وقتی که این گروه ها با

* دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد، شماره تماس ۰۹۱۵۹۷۶۷۸۲۳

rahimihossein68@yahoo.com

همایش ملی خراسان جنوبی، نظم و امنیت

اردیبهشت ۱۳۹۲ - دانشگاه بیرجند

National Congress on South Khorasan, Discipline and Security (SKDS-2013)

یکدیگر دشمن شدند و به درگیری و مخاصمه با یکدیگر پرداختند، دولت مرکزی از طریق صرف هزینه های گزاف و به کارگیری نیروهای ویژه وارد عرصه می شود در حالی که اصولاً مشخص نیست چه افرادی با یکدیگر می جنگند، در محیطی متشنج و پراضطراب همدیگر را متهم می کنند و هر گروه گناه را به گردن گروه دیگر می اندازد و به سختی سرنخ خشونت ها به دست می آید و بالاخره آنچه از تفرقه ها و دشمنی ها باقی می ماند سایه های کدورت و کینه ای است که در میان گروه ها افکنده می شوند و به تدریج عمق می یابند تا زمانی دیگر و جرقه ای و شعله ور شدن خاکسترهای آماده اشتعال. نمونه این نوع عملکرد امروز در افغانستان و عراق کاملاً مشهود است.

در شرایط کنونی، هدف مطلوب آمریکا، انگلستان و اسرائیل از گسترش واگرایی های قومی - فرقه ای، تضعیف اقتدار و مشروعیت سیاسی - ایدئولوژیک حاکمیت، افزایش نا امنی در داخل و جلوگیری از شکل گیری یک نظام امنیت دسته جمعی توسط کشورهای عربی اسلامی خاورمیانه است؛ برای مثال یکی از ابزارهای تهاجم نرم افزاری انگلستان، از اوایل قرن بیستم تاکنون، ایجاد فرقه های جدید، مانند بهائیت در ایران به وهابیت در عربستان، قادریه در هندوستان و... یا گسترش ناسیونالیسم قومی مانند پان عربیسم، پان ترکیسم و پان ایرانیسم است و مشاهده می شود که در شرایط حساس کنونی نیز، رگه هایی از این سیاست، به صورت هدفمند و مدیریت شده علیه امنیت ملی و تمامیت ارضی کشور در حال برنامه ریزی است. در این راستا گسترش ارتباطات و روند جهانی گرایی فزاینده، انرژی نهفته مذهب و قومیت را آزاد نموده و در نتیجه نه تنها درگیری های قومی، مذهبی و نژادی را در سطح فروپاشی یکپارچگی ملت ها رقم زده، بلکه امنیت ملی واحدهای سیاسی را نیز دچار مخاطرات فراوان کرده است.

پدیده قومیت با پیشینه و خاستگاهها و ویژگیهایی که دارد در جهان امروز ابعاد وسیع و روز افزونی پیدا کرده است. از شگفتی های دهه های اخیر این است که از یک طرف شاهد جدی شدن فرآیند جهانی شدن و فرهنگ و بازارهای اقتصادی و شیوه حقوقی سیاسی هستیم و از سوی دیگر ناظر ظهور انواع اختلافات قومی و تأکید بر بنیادی ترین هویت گروهی و وفاداری های قومی در بسیاری از مناطق و کشورهای جهانی. به رغم پیش بینی بسیاری از متخصصان توسعه و ناظران بین المللی در دهه های اخیر، نگاه منفی به تحرکات قومی و اقدامات بازدارنده نه تنها کمکی به زوال احساسات نکرده، بلکه در بسیاری احساسات را تشدید نموده است امروزه گستره قومیت گرایی به نحوی است که ۸۰ کشور های جهان به نوعی با این پدیده درگیر هستند هرچند از نظر بستر شکل گیری، محتوا و میزان خشونت متفاوتند.

جمهوری اسلامی ایران از بدو تشکیل تاکنون مراحل متعدد نا امنی قومی را در مناطق مختلف کشور تجربه کرده اما واقعیت نیروها و پتانسیل های قومی چیزی نیست که مورد غفلت قرار گیرد. بعد از ۱۱ سپتامبر و حضور آمریکا در افغانستان، اقدامات تروریستی القاعده و طالبان، بی ثباتی دولت مرکزی در افغانستان و پاکستان، امنیت مرزهای شرقی جمهوری اسلامی ایران همواره تحت تاثیر این عوامل بوده است در این بین با توجه به مذاهب مختلف (شیعه، سنی) و قوم هایی چون عرب، فارس، بلوچ در خراسان جنوبی، همگرایی قومی و مذهبی در این استان، به عنوان یکی از عوامل خنثی کننده تهدیدات دشمن (تفرقه بین شیعه و سنی، کرد و غیر کرد، مسلمان و غیر مسلمان، عرب و غیر عرب، شاخه های مختلف مذهب تسنن، بلوچ و سیستانی و...) مطرح است و در پی این همگرایی، اقدامات تروریستی در این استان به راحتی صورت نخواهد گرفت.

در این مقاله تلاش کردیم تا معضلات جمهوری اسلامی ایران در ناحیه شرق با تاکید بر خراسان جنوبی را که پس از تقسیم شبه قاره به سه کشور مستقل در سال ۱۹۴۷ و وقوع اختلافات مرزی میان هند و پاکستان از یک سو و پاکستان و افغانستان از سوی دیگر و نیز وقوع کودتای کمونیستی در افغانستان در سال ۱۹۷۹، حضور آمریکا

دراغانستان پس از ۱۱ سپتامبر بارزترشد رایبان کنیم. همچنین اهدافی که مخالفین نظام جمهوری اسلامی ایران برای گسترش تنش های قومی و مذهبی دارند بیان شده است و ثابت شده که همگرایی قومی و مذهبی درافزایش نظم و امنیت خراسان جنوبی بسیار تاثیرگذار است. با این کارکرد مهم همگرایی، راههای رسیدن به همگرایی نیز توضیح داده شده است

پیشینه، روش و فرضیه های تحقیق:

حمیداحمدی کتابهایی درخصوص قومیت ها، صرفاً قومیت های آذربایجان، کردستان، سیستان و بلوچستان نوشته و اشاره ای به قومیت ها و حتی مذاهب خراسان جنوبی نکرده (۱) در این مقاله عملیات تاثیرمحور آمریکا که صرفاً به دنبال انهدام و تخریب زیرساختمانهای اقتصادی و نظامی کشور هدف و آن هم در زمان جنگ نیست بحث شده و به همگرایی قومی و مذهبی نپرداخته (۲) در این مقاله نوشته شده که جهان اسلام می تواند با همگرایی و وحدت برای خود یک قدرت جهانی تعریف نماید و به همگرایی مذهبی در خراسان جنوبی و همگرایی قومیت ها نپرداخته است (۳) در این مقاله نویسنده صرفاً همگرایی مذاهب اسلامی را از دیدگاه قرآن و روایات بررسی کرده و به همگرایی مذاهب و قومیت های خراسان جنوبی نپرداخته (۴) در این مقاله فقط گردشگری دینی به عنوان ایجاد همگرایی مطرح است (۵)

- (۱) احمدی، حمید، قومیت و قوم گرایی در ایران (از افسانه تا واقعیت)، تهران: نشر نی، ۱۳۷۸ و احمدی، حمید ایران، هویت، ملیت، قومیت، تهران: موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۳
- (۲) تخشید، محمدرضا - میری یاسر، عملیات تاثیر محور، استراتژی آمریکا در افغانستان، فصلنامه سیاست، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۰
- (۳) حافظ نیا، محمد رضا - زرقاتی، سیدهادی، چالش های ژئوپلیتیکی همگرایی در جهان اسلام، فصلنامه سیاست، شماره ۸۰، تابستان ۱۳۹۱
- (۴) رضوانی، علی اصغر، همگرایی مذاهب اسلامی از دیدگاه قرآن و روایات، سال هفتم، شماره ۲۵، بهار ۱۳۸۷
- (۵) داوری نژاد مقدم، مسعود، گردشگری دینی و نقش آن در همگرایی فرهنگی در جهان اسلام

روش : توصیفی - تحلیلی

سوال اصلی این مقاله، چگونگی راههای تحقق همگرایی قومی و مذهبی در خراسان جنوبی؟
 سوالات فرعی، چگونگی معضلات جمهوری اسلامی ایران در ناحیه شرق؟ چگونگی اهداف مخالفان نظام ج.ا.ایران در ایجاد تنش های قومی و مذهبی؟
 چگونه همگرایی قومی و مذهبی باعث افزایش نظم و امنیت در خراسان جنوبی میشود؟
 مفروض، همگرایی قومی و مذهبی در خراسان جنوبی باعث افزایش نظم و امنیت و واگرایی باعث کاهش نظم و امنیت میشود

فرضیه، عملکرد مناسب دولت مرکزی و ادارات اجرایی استان خراسان جنوبی با قومیت ها و مذاهب این استان و گفتگو و برقراری رابطه دوستانه مسئولین نظام با روشنفکران آنها و عملی کردن اصل برادری توسط مردم، راه حلی است برای همگرایی و جلوگیری از تفرقه و در نتیجه برقراری نظم و امنیت.

معضلات جمهوری اسلامی ایران در ناحیه شرق کشور (خراسان جنوبی)

National Congress on South Khorasan, Discipline and Security (SKDS-2013)

پس از تقسیم شبه قاره به سه کشور مستقل در سال ۱۹۴۷ و وقوع اختلافات مرزی میان هند و پاکستان از یک سو و پاکستان و افغانستان از سوی دیگر و نیز وقوع کودتای کمونیستی در افغانستان در سال ۱۹۷۹، ایران همواره با معضلات امنیتی در مرزهای شرقی خود (سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی) مواجه بوده است اثرات منفی ناشی از بروز تنش ها و بی ثباتی ها در میان کشورهای شرقی، همواره بر ایران مترتب شده و نگرانی های امنیتی در شرق را به یکی از معضلات اصلی ایران مبدل ساخته است. معضلات جمهوری اسلامی ایران در ناحیه خراسان جنوبی را این گونه می توان برشمرد. ۱- بی ثباتی سیاسی همسایگان شرقی و شکل گیری دولت های ضعیف و ورشکسته ۲- تقویت جریان افراطی سلفی ۳- حضور نیروهای بیگانه در منطقه

یک: عدم وجود ثبات لازم در کشورهای افغانستان و پاکستان ریشه در عوامل متعدد ساختاری و سابقه مداخلات بیگانه در این کشورها دارد. در افغانستان، دولت تنها بر بخش های محدودی از کشور احاطه دارد و نیروهای نظامی طالبان مجدداً در حال گسترش مناطق تحت نفوذ خود هستند.

طالبان در برخی مناطق افغانستان از جایگاه قدرتمندی برخوردار است و دولت حامد کرزای به رغم بهره مندی از حمایت نیروهای خارجی و برخی چهره های سیاسی داخلی، هنوز موفق به گسترش مقبولیت خویش در بسیاری از مناطق افغانستان نشده است. در پاکستان نیز وجود مشکلات سیاسی و معضل هویتی که یکدیگر را تشدید می کنند، موجب بی ثباتی بیشتر و اختلاف میان گروه ها و اقوام مختلف و در نهایت ضعف دولت شده است.

دو: گسترش افراط گرایی مذهبی: در اطراف ایران، جریان هایی هدفمند نزاع مذهبی در منطقه را تشدید می کنند که پیامد منفی آن، برای ایران نیز تهدید امنیتی به همراه دارد و عملاً تمامی مرز شرقی ایران را با این چالش مواجه ساخته است. افراط گرایی، امری منطقه ای است که از توان بی ثبات سازی بالایی برخوردار است. در حال حاضر، جریان افراطی پاکستان و افغانستان علیه شیعه و ایران در حال تشدید است و برخی علمای اهل سنن نیز از این روند حمایت می کنند.

سه: حضور نظامی نیروهای بیگانه: پس از سرنگونی طالبان توسط نیروهای آمریکایی، این نیروها در مناطق مختلفی از افغانستان حضور پیدا کردند و دست به احداث پایگاه های متعددی از سوی آمریکا و ناتو زدند که این امر، فی نفسه برای ایران تهدید محسوب می شود و ایران را در تیررس دشمنان منافع ملی این کشور قرار می دهد.

اهداف مخالفان نظام جمهوری اسلامی ایران برای گسترش تنش های قومی و مذهبی

۱. افزایش شکاف سیاسی - فرهنگی میان جمهوری اسلامی ایران با کشورهای عربی سنی منطقه از ابزارهای قدرت نرم مخالفان نظام اسلامی ایران، برای جلوگیری از شکل گیری نظام امنیت منطقه ای، افزایش فضای بی اعتمادی میان ایران و کشورهای عربی - اسلامی منطقه است که در جنگ روانی جدید ایالات متحده، دامن زدن به تفاوت های قومی - فرقه ای سر لوحه راهبرد نظریه پردازان امریکا قرار دارد. کشورهای غربی با اتهام هایی همچون کمک ایران به شیعیان عراق، لبنان، بحرین، یمن و عربستان و نقض حقوق اقلیت های قومی - مذهبی تلاش می کنند، کشورهای همسایه را به اقدام متقابل و دخالت در امور داخلی ایران، از طریق تحریک گروه های قومی استان های مرزی و تبلیغ فرقه هایی همچون وهابیت ترغیب کند و از طرفی توجه حاکمان کشورهای عربی را به جای تمرکز بر تجاوزها و اهداف توسعه طلبانه رژیم صهیونیستی، متوجه جمهوری اسلامی ایران کند. اشاره پادشاه اردن مبنی بر ایجاد هلال شیعه توسط ایران در خاورمیانه، تا اندازه ای بیانگر تأثیر پذیری حاکمان عربی منطقه از جنگ روانی امریکاست.

۲. تضعیف انسجام ملی مردم ایران

همایش ملی خراسان جنوبی، نظم و امنیت

اردیبهشت ۱۳۹۲ - دانشگاه بیرجند

National Congress on South Khorasan, Discipline and Security (SKDS-2013)

در استان های مرزی ایران، به ویژه در خراسان جنوبی، هرمزگان، سیستان و بلوچستان، خوزستان، کردستان، آذربایجان غربی و خراسان شمالی، رگه هایی دال بر گسترش تنش های قومی - فرقه ای متأثر از دخالت عوامل خارجی مشاهده می شود؛ به گونه ای که شواهد نشان می دهد، ایالات متحده و انگلستان، برنامه ریزی کوتاه مدتی را برای افزایش واگرایی داخلی، با تاکید بر دو عامل قومیت و فرقیّت تدارک دیده اند و هرگونه تضعیف انسجام ملی، رابطه مستقیمی با دیپلماسی فعال هسته ای، سیاست های خاورمیانه ای ایران و قدرت مانور مذاکرات دیپلماتیک خواهد داشت.

پیش بینی می شود عوامل ستون پنجم دشمن که از آن سوی مرزها هدایت می شود، با برنامه ریزی ترور بعضی رهبران اهل تسنن و انتساب آن به حاکمیت ایران، بسترهای لازم، را برای منازعات قومی، فرقه ای فراهم کنند که در این میان، رسانه های صوتی - تصویری وابسته به آنان نیز با ایجاد جنگ روانی، به گسترش فضای بی اعتمادی کمک خواهند کرد و با هدایت هدفمند مسیر منازعات، دامنه آن را در کشور گسترش داده و پس از تحقق پیش زمینه های آن، خود را بر روی موج حمایت از اقلیت های قومی - فرقه ای سوار کرده و از ایران در موضوع های مورد مناقشه امتیازگیری می کنند. در شرایط کنونی مهم ترین عوامل موجد واگرایی در داخل ایران، سه گروه فرقه های قومی، مذهبی و سیاسی الحادی و مخالف نظام است.

هر یک از این عوامل خود می تواند، چالش هایی را برای امنیت ملی ایجاد کند؛ ولی چالش وقتی به بحران تبدیل می شود که یک گروه معارضی، ترکیبی از عوامل فوق را داشته باشد. برای مثال گروه های کومله کردستان، ترکیبی از دو عامل (قومیت و فرقه) را دارند یا گروهک منافقین (سازمان مجاهدین خلق ایران)، از ترکیب دو عامل مکاتب الحادی مذهبی - سیاسی بهره برداری می کنند که نشأت گرفته از مارکسیسم است و تلاش می کند خود را با بعضی جنبه های اسلامی به صورت آراسته جلوه دهد.

برنامه مخالفان نظام ایران این است که در داخل کشور موج ناسیونالیسم قومی ایجاد کنند و تمایلات تجزیه طلبانه را به ویژه در مناطق کردنشین، آذری نشین و عرب زبان تقویت کنند که تهدید مستقیمی علیه تمامیت ارضی کشور، به عنوان یکی از شاخصه های مهم امنیت ملی است.

از طرفی در قانون اساسی ایران، دین رسمی کشور اسلام است که یک عامل مهم همگرایی در جامعه است؛ ولی پلورالیسم دینی هنگامی که با فرقه های الحادی عجین گردد، افزون بر اینکه عامل همگرایی نیست، بلکه موجد واگرایی به ویژه در استان های مرزی است.

فرقه گرایی سیاسی نیز می تواند، استقلال حاکمیت سیاسی دولت مرکزی را مورد چالشی قرار دهد؛ مانند گروهک منافقین، کنگره اکراد، کنگره جهانی آذربایجان، جبهه ملی بلوچستان و جبهه دموکراتیک مردمی خلق عرب (اهواز) که از مهم ترین فرقه های سیاسی مخالف نظام مقدس اسلامی ایران هستند. پیش بینی می شود که در میان مدت، ایالات متحده و انگلستان برنامه ریزی کنند که بین رهبران سه گروه فرقه های دینی، سیاسی و مذهبی در خارج کشور همگرایی به وجود آورند و با سازماندهی و حمایت مالی - سیاسی از آنان، تحت عنوان مفاهیم عوام پسندانه، مانند حقوق بشر، پتانسیل تهدیدهای درون مرزی را برای امتیازگیری در عرصه خارجی و تبدیل ایران به عنصری منفعل افزایش دهند؛ به ویژه در اتخاذ این روش بین دموکرات ها و جمهوری خواهان ایالات متحده نوعی انسجام فکری و وحدت رویه وجود دارد و راهبرد دموکرات ها بطور سنتی تغییر رژیم یا تغییر رفتار از طریق گسترش نا امنی های داخلی با تاکید بر مؤلفه های قدرت نرم، به ویژه مفهوم نسبی حقوق بشر است. علی رغم وجود اختلافات عمیق در عقاید تشکیلاتی و مرامنامه فرقه های مختلف سیاسی - مذهبی، آنان تلاش می کنند، با ایجاد یک چارچوب نظری فراگیر و تهیه محورهای مشترک علیه نظام، گام مهمی را برای جلب حمایت امریکا و انگلستان بر دارند.

همایش ملی خراسان جنوبی، نظم و امنیت

اردیبهشت ۱۳۹۲ - دانشگاه بیرجند

National Congress on South Khorasan, Discipline and Security (SKDS-2013)

در این راستا نخستین نشست گروه های قومی، به تاریخ ۱/۱۲/۸۳ در شهر لندن برگزار شد و تندی مواضع نمایندگان آذربایجانی و عرب ها به حدی بود که حتی حاضر نبودند، به فارسی تکلم کنند و اصرار داشتند که باید به زبان انگلیسی صحبت شود. آنان در پایان نشست سازمان جدیدی به نام (کنگره ملیت های ایران فدرال) را به تصویب رساندند و با صدور بیانیه ای هشت ماده ای، اساسنامه همکاری و هماهنگی احزاب شرکت کننده را معین کردند. این کنگره در نشست خود به تاریخ ۵/۹/۸۴ در لندن، به منظور افزایش ارتباط با مقام های اتحادیه اروپا، (کمیته روابط بین الملل کنگره ملیت های ایران فدرال) را تشکیل داد که در گزارش رایزنی های خود با اتحادیه اروپا، از استقبال سران این اتحادیه با تشکیل ائتلافی میان مجموعه ای از اپوزیسیون های ایرانی خبر داد. این گروه ها در خلال نشست های خود، با صدور بیانیه هایی علیه نظام جمهوری اسلامی، برنامه ریزی می کنند که آشوب های قومی - فرقه ای رادر ایران دامن زنند و با راه اندازی سایت اختصاصی، به دنبال برجسته کردن هر موضوع فدرالیسم و قومیت ها در ایران هستند.

۳. بستر سازی برای حرکات افراطی و ایجاد آشوب های قومی - فرقه ای مسلحانه

در بیشتر موارد، تمایلات فرقه ای با افراط گرایی عجین می شود که این خود بر دامنه تهدیدها می افزاید، زیرا رهبران فرقه های مختلف، دستورهای خود را نشأت گرفته از یک پشتوانه مذهبی می دانند که توجیه مناسبی برای طرفداران آنها، در انجام حرکت های افراطی است افرادی که عضو فرقه های مذهبی الحادی اند، اعمال خشونت طلبانه خود را به ارزشی های ایدئولوژیک کاذب منشعب می کنند و از آغاز توسط رهبران سیاسی - مذهبی خود شست و شوی مغزی شده تا آمادگی روانی لازم را برای اجرای خواست رهبران خود داشته باشند. پس از اینکه شست و شوی مغزی لازم در میان اعضا ایجاد شد، رهبران این گروه ها تماس های فیزیکی خود را با بدنه کاهش داده، باشبکه بندی اعضا (به گونه ای که هر شبکه اطلاعی از مکان و عملیات شبکه دیگر نخواهد داشت) و بهره گیری از تکنولوژی مدرن اینترنت، برنامه ریزی می کنند تا با مخاطبان به صورت کد گذاری شده و رمزدار ارتباط برقرار کنند و آنان را به سمت عملیات های خشونت طلبانه، از قبیل بمب گذاری و ترور در داخل کشور، به ویژه استان های مرزی (به دلیل افزایش شانس فرار تروریست ها به خارج از کشور و تنوع های قومی - فرقه ای در این استان ها) هدایت و تشویق کنند.

رهبران این گروه های الحادی نیز، برای جلب حمایت های مالی - سیاسی، به صورت غیر مستقیم و خزانده، خود را با عوامل خارجی مخالف نظام ارتباط داده و اهداف سیاسی آنان را از طریق ابزار تروریسم دنبال می کنند و در نهایت، این اعضا هستند که به صورت غیر مستقیم، به عنوان دستاویز و عروسک خیمه شب بازی، در اختیار قدرت های منطقه ای و جهانی قرار خواهند گرفت از همان روزهای آغازین پیروزی انقلاب اسلامی، رد پای غرب و در راس آن ایلات متحده در بسیاری از آشوب های داخلی که عمدتاً رنگی قومی و قبیله ای داشت، هویدا و مشهود بود و در طول ۲۸ سال گذشته نیز مستنداً می توان دست های عوامل بیگانه را در بسیاری از تحریکاتی که مربوط به اقلیت ها است پیدا کرد. بدین ترتیب روشن است که آمریکا ارتباط تنگاتنگی با گروه های تروریستی در جنوب شرق ایران دارد. جهان اسلام از سالهای قدیم تا به امروز، بیش از هر چیزی از تفرقه و جدایی و تشتت رنج برده است و در همین راستا، انواع بحرانها و کشمکشهای تباہ کننده را تجربه کرده است. بخش بزرگ این حرکت ناپسند از فقدان روحیه و وحدت مسلمین بوده است. در هر برهه ای گروهی از عوامل در دامن زدن به تفرقه نقش داشته اند. زمانی عامل اساسی در داخل جهان اسلام مورد جستجو قرار می گرفت و زمانی دیگر این عوامل بیرونی و در قرون اخیر قدرتهای خارجی و بیگانه بودند که راهبرد اساسی آنها در غارت جهان اسلام، دامن زدن به تفرقه و اختلاف بین مسلمین و کشورهای اسلامی بوده است. این عامل تباہ کننده در دهه های اخیر به ویژه سالهای اخیر و امروزه توسط آمریکاییها دنبال می شود

همایش ملی خراسان جنوبی، نظم و امنیت

اردیبهشت ۱۳۹۲ - دانشگاه بیرجند

National Congress on South Khorasan, Discipline and Security (SKDS-2013)

همگرایی قومی و مذهبی و متعاقب آن افزایش نظم و امنیت در خراسان جنوبی با توجه به قومیت ها (فارس، عرب، بلوچ) و مذاهب (شیعه، سنی) مختلف در خراسان جنوبی وهم مرز بودن با افغانستان همواره این استان مورد توجه بوده و این اهمیت، بعد از ۱۱ سپتامبر و حضور آمریکا در افغانستان بسیار بارز است. تحولات افغانستان پس از ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، بر نظم و امنیت خراسان جنوبی تأثیرگذار بوده است. این تأثیر را با توجه به مجاورت جغرافیایی و پیوند تاریخی ایران و افغانستان بهتر می توان درک کرد. امنیت خراسان جنوبی، با امنیت و ثبات افغانستان دارای پیوندهای انکارناپذیری است سرایت ناامنی در افغانستان از طریق اشغال این کشور توسط ارتش سرخ شوروی، رقابت دو رقیب ایدئولوژیک شرق و غرب (سوسیالیسم و لیبرالیسم)، جنگ بین نیروهای داخلی برای رسیدن به قدرت، ظهور طالبان، حوادث تروریستی ۱۱ سپتامبر و به دنبال آن اشغال افغانستان توسط آمریکا، سقوط طالبان و همچنین توسعه کشت خشکاش و ترانزیت مواد مخدر از مسیر خراسان جنوبی به بازارهای مصرف از جمله دلایلی بوده که ایران را به استقرار صلح و ثبات در افغانستان ترغیب کرده است. تمام مسائل فوق به صورت مستقیم و غیر مستقیم با نظم و امنیت این استان در ارتباط بوده است. می توان گفت که، بیشتر این تحولات از ضعف دولت مرکزی و یا نبود یک دولت قدرتمند در افغانستان نشأت گرفته اند. بنابراین با وجود تنوع قومی و مذهبی در خراسان جنوبی و حضور آمریکا در افغانستان، همگرایی قومی و مذهبی برای جلوگیری از تفرقه و عملیات تروریستی در برقراری نظم و امنیت بسیار ضروری است. به نظر می رسد در پرتو یک دولت مرکزی قدرتمند در افغانستان و همگرایی قومی و مذهبی در استان خراسان جنوبی، نظم و امنیت در زمینه های جلوگیری از ترور و تفرقه تأمین خواهد شد.

راههای تحقق همگرایی قومی و مذهبی در خراسان جنوبی

الف) دولت مرکزی (راهکارهای مهار تنش های قومی - مذهبی)

سیاسی : افزایش رایزنی میان کارگزاران نظام و نخبگان شیعه و سنی حوزه علمیه و مراجع تقلید، به منظور اطلاع رسانی به آنان از اهداف مشترک غرب، برای تغییر مهندسی بافت سیاسی، فرهنگی و اجتماعی ایران - آسیب شناسی موارد تنش زای قومی - فرقه ای، در داخل کشور و منطقه که در این میان نقش مراکز وزارت اطلاعات در استان های مرزی و رایزن های فرهنگی - اطلاعاتی در سفارتخانه های ایران در کشورهای همسایه برجسته است - ایجاد میز مخصوص مطالعات قومی - فرقه ای در سه وزارتخانه اطلاعات، کشور و علوم - بستر سازی برای افزایش مشارکت سیاسی اقوام ایرانی - اجتناب کارگزاران نظام در سطح ملی و استانی از اظهار نظرها و اقدام هایی که می تواند شائبه مرزبندی میان شیعیان و سنی ها را در داخل کشور ایجاد کند و خوراک تبلیغاتی لازم را در اختیار ابزار جنگ روانی غرب قرار دهد - نهادسازی و توسعه سازمانهای مردمی با کارکرد فرهنگی - اجتماعی آموزشی در سطح اقوام - جامعه پذیری سیاسی اقوام با جامعه پذیری کردن گروههای اجتماعی نظیر خانواده، مدرسه، دانشگاه، رسانه ها و... - پرهیز از نگرش امنیتی نسبت به اقوام و جایگزینی راهبردهای نرم امنیتی نظیر مذاکره و گفتگو و فرصت سازی اقوام با هدف تأمین امنیت ملی - هویت بخشی به اقوام و احترام به حقوق اقلیت ها در قانون اساسی کشور - نزدیک کردن کشورهای اسلامی به یکدیگر (اگر چه امروز با حضور غرب به ویژه آمریکا در ساختارهای سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و نظامی بعضی از کشورهای اسلامی، رسیدن به وحدت را بین آنها با مشکل مواجه کرده است ولی نزدیک کردن دیدگاههای این کشورها که دشمن مشترک و درد مشترک و دین مشترک دارند، می تواند زمینه سو استفاده را از دشمنان اسلام تا اندازه زیادی بگیرد. امید است که در پرتو رعایت فرامین ربانی بخش اسلام، که علنا سلطه بیگانگان را بر سرنوشت مسلمین نفی می کند، حرکت به سوی ایجاد امت اسلامی و تشکیل جبهه متحد

کشورهای اسلامی را هموار نمود. جهان اسلام با جمعیتی بیش از یک و نیم میلیارد مسلمان، برخورداری از امکانات بی نظیر اقتصادی و توانایی تبدیل به یک قطب بین المللی بتواند خودش را از این همه مشکلات نجات بدهند و راه به سوی وحدت ببرد. امام خمینی (ره) این اتحاد را در قالب "دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل" تبیین فرمودند. امام خمینی (ره) در راستای نزدیک کردن کشورهای اسلامی به هم فرمودند: "الان بر روسای اسلام، بر سلاطین اسلام، بر روسای جمهور اسلام، تکلیف است که این اختلافات جزئی موسمی را کنار بگذارند." زیرا "اگر حکومت کنندگان کشورهای اسلامی نماینده مردم با ایمان و مجری احکام اسلامی بودند، اختلافات جزئی را کنار می‌گذاشتند، دست از خرابکاری و تفرقه اندازی بر می‌داشتند و متحد می‌شدند و واحد می‌بودند در آن صورت مشتی یهودی بدبخت که عمال آمریکا و انگلیس و اجانب، نمی‌توانستند این کارها را بکنند هر چند آمریکا و انگلیس پشتیبان آنها باشند. این از بی‌عرضگی کسانی است که بر مردم مسلمان حکومت می‌کنند." امام خمینی (ره) تنها راه برون رفت از این وضعیت رقت بار جهان اسلام که دامنگیر بعضی از کشورهای اسلامی شده است را اتحاد دانسته اند و فرموده اند: "من امیدوارم که همه ملت‌های اسلامی که به واسطه تبلیغات سوء اجانب متفرق شده اند و در مقابل هم قرار گرفته اند بیدار شوند و با هم متحد شوند و یک دولت بزرگ اسلامی زیر پرچم لاله الا الله تشکیل دهند و این دولت بر همه دنیا غلبه کند. مقام معظم رهبری هم با اقتدا به امام خمینی (ره) در دعوت کشورهای اسلامی به وحدت از هیچ تلاشی فروگذار نکردند تا از این رهگذر، مسلمین بتوانند به اهداف اسلام که همانا سعادت همه مردم است را لباس عمل ببوشند. معظم له در مقاطع گوناگون به توطئه‌های دشمنان اسلام در واگرایی کشورهای اسلامی هشدار دادند و فرمودند: "قدرتهای بین المللی امروز در مقابل دنیای اسلام ایستاده اند و رئیس جمهور آمریکا نیز صراحتاً از جنگ‌های صلیبی سخن به میان می‌آورد که در چنین شرایطی کشورهای اسلامی باید بیشتر از گذشته به یکدیگر نزدیک شوند و همکاریهای خود را گسترش دهند." براستی "امروز قدرتهای شیطانی و در راس آنها آمریکا که مظهر شر و شرارت می‌باشد بر ضد دنیای اسلام همدست شده اند و همانند عراق و افغانستان از هیچ اقدامی خلاف قوانین انسانی مورد قبول بشریت ابایی ندارند و در چنین شرایطی تنها راه مقابله با دشمنان اسلام، وحدت و یکپارچگی امت اسلامی و پرهیز از اختلاف و درگیری است." (

اقتصادی : توجه بیشتر به توسعه اقتصادی در مناطق قومی (یکی از مهمترین مزیت های تجاری خراسان جنوبی نسبت به سایر استان های همجوار ویژگی خاص همجواری و بیشترین مرز مشترک با کشور افغانستان و نیز وجود چهار بازارچه مرزی فعال و همچنین قرار گرفتن این استان در کریدر شمال - جنوب - شرق به غرب کشور است. بازارچه های مرزی به عنوان یکی از اهرم های مهم در ایجاد اشتغال و توسعه روابط تجاری با کشورهای همجوار در سال های گذشته پیوسته تاثیر قابل توجهی در فعالیت های اقتصادی کشور و استان داشتند که تداوم این رونق اقتصاد منوط به رفع مشکلات بازارچه های مرزی است. اگرچه کارکرد برخی بازارچه ها توأم با برخی نارسایی ها است، اما این بازارچه ها نوعی مصداق و تبلور حضور مستقیم مردم در امور اقتصادی منطقه بوده و تاکنون توانسته در تحقق اهداف اقتصادی کشور همچون توسعه تجارت غیر نفتی گام های موثری را بردارند) — توزیع عادلانه ثروت ملی در سطح کشور — محرومیت زدایی و گسترش فرهنگ توسعه در سطح اقوام

فرهنگی : افزایش رایزنی فرهنگی میان اندیشمندان اسلامی حوزه علمیه قم و نجف با علمای اهل تسنن — فعالیت هدفمند و کانالیزه رسانه های، تصویری، نوشتاری و دیداری (اینترنت) برای مثال صدا و سیما با دعوت از روشنفکران دینی و رجال اهل تشیع و تسنن در داخل کشور و ارائه برنامه های هدفمند و کانالیزه شده، به ویژه در شبکه های استانی مرزی که در آن اقلیت های قومی و هم وطنان سنی مذهب زندگی می کنند، نقش

همایش ملی خراسان جنوبی، نظم و امنیت

اردیبهشت ۱۳۹۲ - دانشگاه بیرجند

National Congress on South Khorasan, Discipline and Security (SKDS-2013)

مهمی را در انسجام وحدت میان شیعه و سنی در داخل کشور ایفاء می کند. — جلوگیری از افراط و تفریط در مراسم مذهبی (عدم ساخت فیلم های مذهبی که باعث اختلاف بین شیعه و سنی میشود ، عدم توهین به اعتقادات یکدیگر در مراسم های مذهبی) — تقویت زیر ساخت های فرهنگی و ترویج فرهنگ همگرایی میان اقوام ایرانی . این راهکارها با توجه به اینکه استان خراسان جنوبی، نوعی تشابه فرهنگی - زبانی با کشور همسایه دارد، بهتر نمود می یابد؛ در زمینه کاهش اختلافات فرقه ای نیز گسترش روابط فرهنگی سیاسی میان ایران (به عنوان رهبر جهان تشیع) و عربستان (به عنوان رهبران تسنن) تا اندازه ای می تواند از سطح منازعات فرقه ای در سطح داخلی و منطقه ای جلوگیری کند

راهکار مردمی برای مهارتنش های قومی و مذهبی

الف) تکیه بر مشترکات

چرا مسلمین از هر گروه و دسته و مذهب از خودشان نمی پرسند که اگر همه ما به یک خدا، یک کتاب، یک پیامبر، یک قبله اعتقاد داریم پس چرا اختلاف و تفرقه؟ چرا باید اختلافات جزئی به خون ریزی بین آنها بیانجامد و بازیچه شدن دست بیگانگان برای چیست؟ مگر در تاریخ اسلام وقتی بعضی خواستند از مسجد مرکزی برای تفرقه و جدایی بین مسلمین استفاده کنند خطاب خداوند در قرآن به تخریب آن فرمان داده نشد که پیامبر (ص) مأمور تخریب آن شد و آن مسجد ضرار نام گذاری شد.

مقام معظم رهبری بارها نسبت به تفرقه هشدار داد و به مشترکات اشاره فرمودند که از آن جمله است "جامعه اسلامی باید به فکر خود باشد. امروز دنیای اسلام به طوری جدی نسبت به سرنوشت خود فکر کند. اختلافات را کنار بگذارند. روی نقاط وحدت که همان عظمت امت اسلامی است و همه این را می خواهند، برنامه ریزی کنند و تفاهم و تلاش مشترک بکنند. امروز تقریباً یک و نیم میلیارد نفر مسلمان در دنیا هست. این همه کشورهای اسلامی، این همه سرمایه های عظیم، اینها نباید در خدمت سرنوشت امت اسلامی واقع شود؟ این نیاز امروز است." امام خمینی (ره) در دوران هدایت و رهبری انقلاب اسلامی، همواره می فرمودند: "ما با مسلمین اهل سنت یکی هستیم، واحد هستیم، که مسلمان و برادر هستیم، اگر کسی کلامی بگوید که باعث تفرقه بین ما مسلمانها بشود، بدانید یا جاهل هستند یا از کسانی هستند که می خواهند بین مسلمانها اختلاف بیاندازند، ما همه با هم برادر هستیم." همان امام دلسوز نسبت به اسلام و مسلمین در جای دیگر فرمودند: "برادران اهل سنت و تشیع لازم است که وحدت شان را هر چه بیشتر حفظ کنند، مطرح کردن سنی و شیعه خلاف اسلام است و فرقی بین سنی و شیعه نیست، بلکه ما هم مسلمانیم باید برادرانه برای اسلام و انقلاب اسلامی مبارزه و جهاد کنیم ... امروز اختلاف بین ما تنها به نفع آنهاست که نه به مذهب شیعه اعتقاد دارند و نه به مذهب حنفی و یا سایر فرق، آنها می خواهند نه این باشد و نه آن، راه را این طور می دانند که بین شما و ما اختلاف بیاندازند. ما باید توجه کنیم که همه مسلمان هستیم و همه ما اهل قرآن و اهل توحید هستیم و باید برای قرآن و توحید زحمت بکشیم و خدمت بکنیم"

ب) عمل به قرآن کریم

قرآن کریم در دو سطح از آیات خودش مسلمین را از تفرقه نهی و دعوت به وحدت می کند و این را تنها راه نجات و عمل به دستورات خداوند متعال می داند. در ذیل به تعدادی از این آیات اشاره می کنیم:

۱. "و اعتصموا بحبل الله جميعا و لا تفرقوا" یعنی، و همگی به رشته دین خدا چنگ زنید و به راههای متفرق نروید.

۲. "و لا تكونوا كالذين تفرقوا و اختلفوا من بعد ما جاء هم البينات" یعنی، و شما مسلمانان مانند مللی نباشید که پس از آنکه آیات و ادله روشن برای هدایت آنها آمد باز راه تفرقه و اختلاف پیمودند.

۳. "و اطيعوا الله و رسوله و لا تنازعوا فتفشلوا و تذهب يحكم" یعنی، اطاعت فرمان خدا و رسول خدا کنید و هرگز راه اختلاف و نزاع نیویید که در اثر تفرقه ترسناک و ضعیف شده و قدرت و عظمت شما نابود خواهد شد.

۴. "محمد رسول الله و الذین معه اشداء علی الکفار و رحماء بینهم" یعنی، محمد(ص) فرستاده خداست و یاران و همراهانش بر کافران بسیار سخت، و با یکدیگر بسیار مشفق و مهربانند. آنچه از آیات مذکور می توان نتیجه گرفت این است که تفرقه، وحدت را نابود و قدرت مسلمین را ضعیف می کند و در عوض وحدت و انسجام، عمل به فرمان خدا، تمسک به ریسمان محکم الهی، حفظ جامعه اسلامی و مانع عذاب الهی می شود. پس بهتر نیست برای رهایی از این همه فقر و فلاکت و مصیبت به وحدت روی آوریم و برای همیشه دشمنان دین خدا را از دست اندازی به ممالک مسلمین پشیمان کنیم.

ج) آشنایی مسلمین از وضعیت یکدیگر

آگاهی مسلمانان از آنچه که امروزه در کشورهای آنها می گذرد، یکی از راههای احساس همدردی و سرانجام پای بندی به وحدت اسلامی است. وحدت و همدلی بر توانایی و مقاومت جامعه اسلامی در مواجهه با دشواریها و بحرانهای و در برخورد با دشمنان خارجی می افزاید. هر چه در سالهای اخیر پیروزی نصیب مسلمانان در لبنان، فلسطین و سایر بلاد شده است را باید در همین راستا جستجو کرد. در این شناسایی از وضعیت فکری و اعتقادی و سیاسی و اقتصادی مسلمین از یکدیگر علما، رسانه ها و همه دست اندرکاران جهان اسلام نقش مهمی می توانند داشته باشند. امامان جمعه و جماعت در مساجد و مراکز نماز جمعه به افشای توطئه های دشمن بپردازند و زمینه های وحدت را در جهان اسلام تبلیغ کنند. موسم حج یکی از زمانهای بسیار تعیین کننده در همین زمینه است. مرحوم دکتر کلیم صدیقی از اندیشمندان بزرگ اهل سنت که در اتحاد بین مسلمانان انگلیس نقش بسزایی داشته است در همین زمینه یعنی اتحاد بین مسلمانان و رفع کدورتها در بین آنها نوشتند: "اجتهاد علمای شیعه در زمان انقلاب اسلامی ایران و در خلال آن باعث نزدیک تر شدن مواضع شیعه و سنی شده است. اکثر موانعی که بر سر راه ایجاد اتحاد بین مکاتب شیعه و سنی وجود داشت از میان برداشته شده است. اختلافات جزئی موجود در محتوای کلامی طرفین، امروزه حایز اهمیت چندانی نمی تواند باشد و حتی می توان آن را نادیده انگاشت و انجام تعدیلات عادی در محتوای مناظرات و جهت گیری های علمی و اندیشه های پیشرفت بزرگی را در جهت تحقق اتحاد امت به بار خواهد آورد و مساله اختلاف بین شیعه و سنی را که همواره مورد استفاده دشمنان قرار گرفته است از بین خواهد برد."

البته باید به این راه کارها، دشمن شناسی، تلاش در جهت تشکیل امت واحده و تشخیص صف دشمن از خودی، اضافه کرد. چون "افشای تهدیدات دشمنان، مشخص کردن دشمن اصلی و نفی دشمنان موهوم از پیامهای مورد نیاز افکار عمومی است"

د) نقش گردشگری در فرآیند هم گرایی

سفر به معنای صلح و صفا دادن میان دو قوم و میانجیگری نمودن بین آن ها است چه بسیار اتفاق می افتد که در حین سفر و در مقصد اشخاص مسافر با افراد مختلف آشنا می شوند و این آشنایی علاوه بر اینکه موجب تغییر قضاوت های آن ها در مورد آن قوم و ملت می گردد، اساس و شالوده دوستی و صلح و صفا و صمیمیت بین مسافران و ساکنین مقصد مسافرت گذارده می شود. بسیاری از آشنایی ها و مراودات در سفرها بین افراد حاصل شده و منجر به همبستگی می شود. به همین جهت است که امروزه دولت های مختلف دنیا سعی دارند جهانگردی را هر چه بیشتر در سطح ملی و در مقیاس بین المللی توسعه دهند. هر ساله عده کثیری برای

همایش ملی خراسان جنوبی، نظم و امنیت

اردیبهشت ۱۳۹۲ - دانشگاه بیرجند

National Congress on South Khorasan, Discipline and Security (SKDS-2013)

حضور در کنگره ها، مراسم های مذهبی (حج) و یا تفریح و گردش از کشوری به کشورهای دیگر مسافرت می کنند این مسافرت ها علاوه بر اینکه فرصتی برای همکاریهای بین کشورها ایجاد می نماید، تصویری از کشورهای مربوطه را به دنیای خارج منعکس می سازد بدون شک شناسایی بیش از پیش افراد یک کشور و یا ساکنان یک قاره از یکدیگر تأثیر بسیار مطلوبی در استحکام روابط سیاسی و فرهنگی- اجتماعی و غیره ساکنین آن کشور و یا آن قاره می گذارد و بدون شک هیچ چیز نمی تواند به اندازه مسافرت یعنی حضور در محل افراد را به یکدیگر بشناساند. گردشگری بین المللی یکی از عناصر مهم در فرآیند فرهنگ پذیری می دانند که به موجب آن مردم در برخورد با هم، میراث فرهنگی یکدیگر را بهتر می شناسند. در واقع، گردشگری از نظر چیستی قبل از آن که به عنوان یک پدیده اقتصادی مطرح باشد یک پدیده فرهنگی است، به گونه ای که در پیرامون آن آثار فرهنگی بسیاری شکل می گیرد. علاوه بر این، فرهنگ خود به عنوان جاذبه اصلی هم چنین گردشگری یکی از شیوه های ارتباط بین فرهنگی، گردشگری محسوب می شود. به عبارت دیگر، فرهنگ به عنوان یک نظام ارتباطی بین مردمی با جلوه های مختلفی از آداب و رسوم، میراث و دیگر تولیدات مادی و زیباشناختی شکل می گیرد و واقعیت وجودی جامعه را بیان می کند از این دیدگاه، مردم با فرهنگی که دارند به جهان طبیعی و انسانی خود شکل ویژه ای می دهند با توجه به این که کشورهای اسلامی دارای اشتراکات زیادی در دین، تاریخ زبان، منطقه جغرافیایی و غیره می باشند، گردشگری می تواند ساکنان این کشورها را از طریق آشنایی آنان با این اشتراکات به هم نزدیک کرده و در نهایت یک هم گرایی فرهنگی بین آنان ایجاد کند هم چنین با توجه به این که کشورهای اسلامی دارای آثار تاریخی، مذهبی و فرهنگی زیادی می باشند، مردم این کشورها از طریق مسافرت و بازدید از این آثار با فرهنگ، زبان، پیشینه تاریخی یکدیگر آشنا می شوند و با توجه به این که از لحاظ دینی مشترک هستند، این هم گرایی فرهنگی ایجاد و با گذشت زمان و گسترش مسافرت ها، تقویت خواهد شد.

نتیجه گیری

تضمین امنیت ملی از مهم ترین شاخصه های یک حکومت پویا و مقتدر است که رجال سیاسی، نظامی و امنیتی حاکمیت خود را متعهد به تأمین آن می دانند شواهد نشان می دهد که در شرایط حساس کنونی، مهم ترین تهدید امنیت ملی در عرصه داخلی، مطالعه دقیق عوامل خارجی (آمریکا، انگلستان و اسرائیل) از دو عامل قومیت و فرقی و استفاده ابزاری و تهدیدآمیز از آنان در جهت تضعیف حاکمیت سیاسی و تمامیت ارضی ایران است که هرگونه اعمال کاری در تضعیف و مهار سناریوی آنان می تواند، در کوتاه مدت سایر حوزه های امنیت ملی را با چالش مواجه کند.

جلوگیری از تبدیل مشکلات قومی - فرقه ای به چالش و در نهایت بحران نیازمندیها و انسجام رویه میان چند وزارتخانه و نهاد داخلی است که مهم ترین آنان وزارتخانه های امور خارجه، اطلاعات، کشور و فرهنگ و ارشاد و سازمان صدا و سیماست و به دلیل دوری از اقدام های موازی و لزوم انسجام فکری - رویه ای و انجام راهکاری های کانالیزه شده و هدفمند در اسرع وقت توجیه می گردد. یکی از راههای مهم و قابل اطمینان در مواجهه با تفرقه به عنوان سوغات نامیمون غربیها به ویژه آمریکا در جهان اسلام بسیار به آن تاکید شده است، و به نظر می رسد، کارساز هم باشد، دعوت به وحدت در میان همه مسلمین به دور از گرایشهای مذهبی و قومی و جغرافیایی است. وحدت همان فرمان روحبخش قرآنی و اسلامی است که رایحه خوش آن می تواند مانند سدی محکم در برابر غربیان مخالف پیشرفت و گسترش و توسعه جهان اسلام مطرح باشد. این همان اکسیر بی مانندی است که سید جمال الدین اسدآبادی از آن به اتحاد، شیخ شلتوت و حضرت آیت الله العظمی بروجردی (ره) به تقریب، اقبال لاهوری به همبستگی، امام خمینی (ره) به وحدت و مقام معظم رهبری حضرت

همایش ملی خراسان جنوبی، نظم و امنیت

اردیبهشت ۱۳۹۲ - دانشگاه بیرجند

National Congress on South Khorasan, Discipline and Security (SKDS-2013)

آیت الله العظمی خامنه‌ای به انسجام یاد کردند. اگر نخستین کاری که پیامبر اکرم (ص) در بدو ورود به مدینه نظر بیافکنیم خواهیم دید که پیمان برادری بین مهاجر و انصار بود که توانست آرمانهای دین مقدس اسلام را در ده سال حضور پیامبر (ص) در مدینه بارور نماید. وحدت را اگر به یگانه شدن اشتراک در اهداف و آمال و آرزوهای مسلمانان، بدانیم، همان چیزی است که دشمنان اسلام به شدت از آن می‌ترسند، به همین خاطر برگزاری گفتگوهای علمی میان علمای فرقه‌های مسلمان، راه اندازی همایش‌های هم اندیشی پیرامون رشد و توسعه جهان اسلام در تمام جوانب، احیای روحیه خودباوری و نفی بیگانه پرستی در میان مسلمانان به ویژه در بین نخبگان و سیاستمداران جهان اسلام و توجه به دشمن اصلی و مقابله با وابستگان فکری و سیاسی آنها ایجاد وحدت و انسجام در بین قومیتها و اقلیتها، عملیات روانی بر علیه دشمن و خنثی نمودن شعارهای آنها، کوچک جلوه دادن اقدامات دشمن، اطلاع رسانی از توانمندیهای نظام و انقلاب، ایجاد وحدت رویه در کشور با در نظر گرفتن اتحاد و اتفاق از جمله با اولویت دین و مذهب و... دادن اعتماد و اطمینان، وابستگی مردم به حکومت مرکزی، حل مشکلات داخلی تورم و گرانی و... و اختلافات جناحی گروههای سیاسی و تنشهای موجود در کشور، ربط دادن مسائل کشور به بیرون و بیگانگان، ایجاد ثبات اقتصادی و اجتماعی در جامعه، ترویج فرهنگ دینی و اسلامی، جلوگیری از مصرف‌گرایی و تبلی، جذب و نفوذ و حتی خرید نخبگان و هنرمندان و... خط دهی به آنها، الگودهی و آموزش نسل جدید کشور طبق منش اسلامی و انقلابی، مردمی کردن حرکت‌های نظام و پشتیبانی مالی و همه‌جانبه از طرفداران نظام و انقلاب و عاملان همگرایی در جامعه نتیجه این اقدامات می‌تواند اتحاد و اتفاق و انسجام اسلامی و استحکام امنیت ملی ایران باشد

منابع

۱. احمدی، حمید، قومیت و قوم‌گرایی در ایران (از افسانه تا واقعیت)، تهران: نشر نی، ۱۳۷۸
۲. احمدی، حمید ایران، هویت، ملیت، قومیت، تهران: موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۳
۳. بنی‌هاشم، میرقاسم، (شان قومیت و ناسیونالیسم قومی در مطالعات امنیت ملی)، فصلنامه مطالعات راهبردی، سال ششم شماره سوم، ۱۳۸۲.
۴. تخشید، محمدرضا - میری یاسر، عملیات تاثیر محور، استراتژی آمریکادرافغانستان، فصلنامه سیاست، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۰
۵. حافظ نیا، محمد رضا - زرقانی، سیدهادی، چالش‌های ژئوپلیتیکی همگرایی در جهان اسلام، فصلنامه سیاست، شماره ۸۰، تابستان ۱۳۹۱
۶. صالحی امیری، سیدرضا، مدیریت منازعات قومی در ایران، تهران، مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۵
۷. داوری نژاد مقدم، مسعود، گردشگری دینی و نقش آن در همگرایی فرهنگی در جهان اسلام
۸. رضوانی، علی اصغر، همگرایی مذاهب اسلامی از دیدگاه قرآن و روایات، سال هفتم، شماره ۲۵، بهار ۱۳۸۷.
۹. مقصودی، مجتبی، تحولات قومی در ایران (علل و زمینه‌ها)، تهران: موسسه مطالعات ملی، ۱۳۸۰